

Samenvatting

Voor u ligt het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer per 1 januari 2019. Op 28 juni jl. heeft het college van Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Groningen besloten dit herindelingsontwerp op te stellen.

De aanleiding voor dit besluit is tweeledig. Enerzijds is het college van GS op basis van verschillende onafhankelijke onderzoeken tot de conclusie gekomen dat een zelfstandig voortbestaan van Haren risicovol is en daarmee niet in het belang is van de Harense inwoners. Er is onvoldoende bestuurskracht voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken en het aanpakken van nieuwe en complexe maatschappelijke opgaven. Voor het oppakken van deze opgaven zal de gemeente Haren steeds meer aangewezen zijn op samenwerking met omliggende gemeenten. Deze samenwerking kan echter op weinig steun rekenen bij die gemeenten. Een zelfstandige gemeente Haren is daarom, naar het oordeel van het college van GS, niet duurzaam en past niet in het perspectief van opschaling van het lokale bestuur in de provincie Groningen. De kwetsbare financiële positie en vooruitzichten van Haren vragen van deze gemeente om maatregelen, die ingrijpende gevolgen hebben voor haar inwoners, collectieve voorzieningen en de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening en organisatie. Anderzijds hadden de gemeenten Groningen en Ten Boer besloten met elkaar te fuseren, waarvoor de voorbereidingen reeds in gang zijn gezet. Aansluiting bij dat proces van Groningen en Ten Boer is op korte termijn de enige resterende optie tot herindeling voor de gemeente Haren. Om deze gemeenten en processen bijeen te brengen heeft de provincie Groningen een open overleg gestart om een herindeling van de drie gemeenten te verkennen, waaraan de gemeenten constructief hebben meegewerkt.

De gemeente Haren geeft de voorkeur aan zelfstandigheid en is het oneens met de opgelegde fusie met Groningen en Ten Boer door de provincie Groningen. Mocht dat, als gevolg van besluitvorming in de Tweede en Eerste Kamer, niet mogelijk blijken, dan vindt de gemeente Haren het belangrijk dat er een goede basis ligt voor een mooie nieuwe gemeente. De gemeente Haren heeft daarom samen met de gemeenten Groningen en Ten Boer meegewerkt aan het opstellen van het voorliggende provinciale herindelingsontwerp.

Dit herindelingsontwerp is onder regie van de provincie Groningen opgesteld en bevat de onderbouwing van het besluit van het college van GS tot samenvoeging en schetst het toekomstperspectief en de ambities van de huidige drie gemeenten voor de nieuw te vormen gemeente Groningen per 1 januari 2019.

Een gemeente van betekenis

De nieuw te vormen gemeente Groningen zal circa 230.000 inwoners tellen en een oppervlakte van bijna 200 km² hebben, qua inwonertal de vijfde gemeente van Nederland. Een gemeente van bestuurlijke betekenis en een economische motor in Noord-Nederland en ver daarbuiten. Een bestuurskrachtige en financieel robuuste gemeente, die in staat is de complexe opgaven van nu en in de toekomst aan te kunnen. Met deze herindeling kan de nieuwe gemeente Groningen een nog belangrijkere rol spelen in de regio, in de provincie, in Nederland en naar Europa.

Complementair: meer van het andere

Met de samenvoeging ontstaat een gemeente met een combinatie van stedelijk en landelijk gebied en van verschillende gemeenschappen. In de nieuwe gemeente wordt gebruik gemaakt van de kracht en de potentie van de wisselwerking tussen deze samenstellende delen, die onder één bestuurlijke entiteit samenkomen. Een nieuwe, complete gemeente, waar meerwaarde wordt gevonden in de diversiteit. Een gemeente, waarin de kwaliteiten van de verschillende gebieden en gemeenschappen verder worden versterkt en voorzieningen en verschillende functies nog beter in samenhang kunnen worden ontwikkeld. Hierdoor ontstaat een aantrekkelijke gemeente om in te wonen, te werken, te recreëren en om te bezoeken.

Ambitie: nabijheid, dienstverlening en voorzieningen

De samenvoeging biedt kansen om bestuurskrachtig te zijn en kwaliteit toe te voegen aan de wijze waarop de drie gemeenten nu werken. Grootchalig organiseren om kleinschalig maatwerk te bieden: toegankelijk, laagdrempelig en nabij. Verschillende vormen van gebiedsgericht werken worden benut voor de wisselwerking tussen bestuur en inwoners. Daarbij wordt ruimte gegeven aan initiatieven uit de samenleving. Met haar financiële slagkracht en robuustheid zal de nieuwe gemeente investeren in innovatie van dienst- en zorgverlening en de daarvoor benodigde systemen en infrastructuur, en zich sterk maken voor de beschikbaarheid van noodzakelijke voorzieningen.

Ambitie: ruimtelijke kwaliteit

De nieuwe gemeente kent een aantrekkelijke mix van stedelijk en landelijk gebied, die kan worden benut als het gaat om leefbaarheid, wonen, werken, ondernemen en recreëren. Er zijn kansen voor woningbouw op het Suikerunieterrein en in Meerstad. Daarnaast zijn er groene elementen zoals de 'Groene Long' en het landelijk gebied tussen Groningen-Oost en Ten Boer. De onderlinge samenhang en versterking tussen stedelijk en landelijk gebied komen samen onder één bestuurlijke organisatie, waardoor afwegingen integraal gemaakt kunnen worden. De drie gemeenten hechten grote waarde aan de groene ruimten en zijn overeengekomen dat gezamenlijk waarborgen worden gecreëerd om deze ook op langere termijn open en groen te laten blijven. Bestaande regionale en provinciale plannen, die ook voorzien in ruimte voor uiteenlopende vormen van bedrijvigheid, vormen samen met de op te stellen Omgevingsvisie, een bruikbaar kader voor het borgen van de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe gemeente.

Vervolg

Dit herindelingsontwerp is op 13 september 2016 door het college van GS vastgesteld en wordt vanaf 21 september 2016 gedurende acht weken door de colleges van B en W van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan eenieder zijn of haar zienswijze op dit herindelingsontwerp aan het college van GS kenbaar maken. Het college van GS stelt vervolgens een herindelingsadvies op, dat door Provinciale Staten wordt vastgesteld en aan de minister van BZK wordt gezonden. De raden van de drie betrokken gemeenten hebben uiterlijk drie maanden na ontvangst van het herindelingsontwerp de tijd om hun zienswijze aan het college van GS kenbaar te maken.